

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

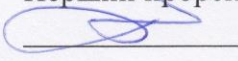
Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Навчально-науковий медичний інститут

Кафедра гігієни, соціальної медицини, громадського здоров'я та медичної інформатики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

 Юрій КОТЛЯР

«__» _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Епідеміологія та принципи доказової медицини

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

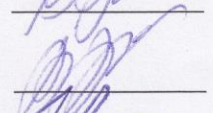
Спеціальність 222 «Медицина»

Розробник



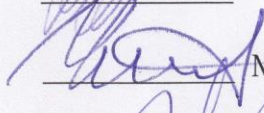
Віктор ЗЮЗІН

Завідувач кафедри розробника



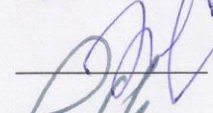
Віктор ЗЮЗІН

Гарант освітньої програми



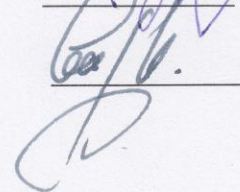
Микола КЛИМЕНКО

В.о. директора інституту



Наталія ТЕРЕНТЬЄВА

Начальник НМВ



Сергій ШКІРЧАК

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Епідеміологія та принципи доказової медицини	
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»	
Спеціальність	222 «Медицина»	
Спеціалізація (якщо є)		
Освітня програма	Медицина	
Рівень вищої освіти	Магістр	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	5-й	
Навчальний рік	2024-2025	
Номер(и) семестрів	9-й	
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредити / 90 годин	
Структура курсу: – лекції – практичні заняття – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	– 8	
	– 32	
	– 50	
Відсоток аудиторного навантаження	44 %	
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)		
Форма підсумкового контролю	9-й семестр – залік	

2. Мета, завдання та заплановані результати навчання

Мета викладання/вивчення навчальної дисципліни «Епідеміологія та принципи доказової медицини» є формування у майбутніх лікарів епідеміологічного мислення, вмінь та практичних навичок, які забезпечують своєчасну профілактику інфекційних хвороб, вибір оптимальної тактики в разі надання первинної та вторинної профілактики.

Завдання навчання: набуття студентом компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з:

- 1) походження, виникнення, розвитку, перебігу і результату інфекційних хвороб;
- 2) формування у майбутніх лікарів епідеміологічного мислення, вмінь та практичних навичок
- 3) ранньої діагностики інфекційних хвороб
- 4) первинну профілактику інфекційних хвороб.

Передумови вивчення дисципліни (міждисциплінарні зв'язки). Епідеміологія та принципи доказової медицини як навчальна дисципліна:

а) базується на вивченні студентами медичної і біологічної фізики, морфологічних дисциплін, мікробіології, вірусології та імунології, фізіології, патофізіології, внутрішніх хвороб, хірургії, неврології, дерматології, епідеміології, офтальмології, отоларингології, ендокринології, клінічної фармакології, реаніматології та інтегрується з цими дисциплінами;

б) закладає основи вивчення студентами сімейної медицини, що передбачає інтеграцію викладання з цією дисципліною та формування умінь застосовувати знання з епідеміології інфекційних хвороб в процесі подальшого навчання і в професійній діяльності;

в) закладає основи здорового способу життя та профілактики порушення функцій організму в процесі життєдіяльності.

Компетентності та програмні результати навчання

Загальні компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності. 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. 7. Здатність працювати в команді. 8. Здатність до міжособистісної взаємодії. 9. Здатність спілкуватись іноземною мовою. 10. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології. 11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. 12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. 13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем. 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і
--------------------------------	---

	<p>громадянина в Україні.</p> <p>15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані. 2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів. 3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання. 4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань. 5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань. 6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань. 7. Здатність до діагностування невідкладних станів. 8. Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги. 10. Здатність до виконання медичних маніпуляцій. 11. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності, включаючи систему раннього втручання. 16. Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм. 21. Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються. 23. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері охорони здоров'я. 24. Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами. 25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.
<p>Програмні результати навчання</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності. 3. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем, включаючи систему раннього втручання. 4. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого,

дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).

5. Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.

6. Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікарякерівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 10 2).

7. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

8. Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.

9. Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікарякерівника в умовах лікувальної установи.

10. Визначати необхідний режим праці, відпочинку та харчування на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

19. Планувати та втілювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів, щодо виникнення та розповсюдження захворювань серед населення.

20. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної профілактики інфекційних захворювань.

24. Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Організація навчального процесу здійснюється за європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (ЄКТС).

Програма навчальної дисципліни складається з двох блоків:

Блок 1. Епідеміологія.

Розділи:

1. Загальні основи епідеміології.
2. Профілактичні і протиепідемічні заходи щодо зниження захворюваності на інфекційні хвороби та запобігання їх поширенню.
3. Інфекційні хвороби, більшість яких не має тенденцій до епідемічного поширення або рідко зустрічається.

Блок 2. Принципи доказової медицини.

Розділи:

1. Доказова медицина. Складові доказової медицини. Аспекти доказової медицини.
2. Основні положення доказової медицини.
3. Доказова медицина і якість надання медичної допомоги.

Блок 1. Епідеміологія

Розділ 1. Загальні основи епідеміології.

Тема 1. Предмет і методи епідеміології. Історія розвитку епідеміології. Поняття про епідеміологічний нагляд.

Вступ. Предмет і метод епідеміології. Історія розвитку епідеміології. Поняття про епідеміологічний нагляд. Вчення про епідемічний процес. Вплив соціальних і природних умов на епідемічний процес. Предмет епідеміології. Визначення епідеміології як науки. Роль і місце епідеміології в охороні здоров'я, господарстві, оборони країни. Основні завдання щодо профілактики інфекційних хвороб у сучасних умовах. Методи епідеміології. Епідеміологічний нагляд - сучасна і найефективніша форма проведення профілактичної та протиепідемічної роботи: визначення поняття, загальна мета та завдання. Епідеміологічний метод дослідження, епідеміологічна діагностика, епідеміологічний аналіз. Епідемічний процес як процес виникнення і поширення інфекційних хвороб серед населення. Кількісні прояви епідемічного процесу: захворюваність спорадична та епідемічна (спалах, епідемія, пандемія). Ланки епідемічного процесу. Хвора людина як джерело збудника інфекції. Заразність хворого в окремі періоди хвороби. Носії збудника як джерело збудника інфекції. Категорії носійства. Тварини як джерело збудників інфекції (дикі, промислові, свійські). Сапронози. Механізм передавання збудників інфекції: фекальнооральний, краплинний (аерозольний), трансмісивний, контактний, вертикальний. Чинники передавання збудника інфекції. Шляхи поширення збудника інфекції. Значення окремих видів комах і членистоногих як переносників збудників інфекційних хвороб. Біологічна та епідеміологічна характеристика вошей, комарів, бліх, москітів, мух, кліщів. Вплив

соціальних і природних чинників на епідемічний процес. Природна осередковість інфекційних хвороб. Роль екологічних чинників у формуванні епідемічного процесу. Основні положення теорії саморегуляції паразитарних систем В.Д. Белякова. Епідемічний осередок. Сприйнятливість до інфекційних хвороб. Значення імунного перевірку серед населення в розвитку епідемічного процесу.

Тема 2. Класифікація інфекційних хвороб. Санітарно-епідеміологічна служба в Україні. Загальні напрями профілактики інфекційних хвороб.

Основи епідеміологічної класифікації інфекційних хвороб. Епідеміологічна характеристика основних груп хвороб. Основні напрями профілактики інфекційних хвороб. Системи обліку і звітності щодо інфекційної захворюваності. Заходи щодо джерела збудників інфекції. Забезпечення населення амбулаторною та стаціонарною допомогою (інфекційні лікарні), значення ізоляції інфекційних хворих. Роль санітарного активу. Санітарна освіта населення. Робота з бактеріоносцями. Заходи щодо шляхів передавання збудників інфекцій. Оздоровлення навколишнього середовища. Загально-санітарні заходи та їх значення. Заходи щодо підвищення імунітету населення. Протиепідемічна робота на ПЦСМД. Система заходів запобігання населенню і поширенню на території України особливо небезпечних для людей інфекційних хвороб. Законодавство щодо санітарної охорони території. Міжнародна інформація про екзотичні інфекції. Санітарно-епідеміологічна служба в Україні. Дезінфекція та стерилізація. Завдання та місце серед протиепідемічних і санітарно-профілактичних заходів. Види дезінфекції: профілактична, осередкова (поточна, заключна). Методи дезінфекції та засоби її виконання. Дезінфекційні заклади, зміст їх роботи. Основні дезінфекційні засоби.

Розділ 2. Профілактичні і протиепідемічні заходи щодо зниження захворюваності на інфекційні хвороби та запобігання їх поширенню.

Тема 3. Епідеміологічна характеристика різних груп інфекцій. Протиепідемічні заходи в осередках інфекційних захворювань. Дератизація. Дезінсекція. Дезінфекція та стерилізація.

Заходи щодо підвищення імунітету населення. Місце імунопрофілактики в системі профілактичних і протиепідемічних заходів. Активна і пасивна імунізація, її особливості. Типи препаратів для щеплення, їх особливості. Способи введення імунобіологічних препаратів. Поняття про холодний ланцюг. Показання і протипоказання до імунопрофілактики. Порядок проведення профілактичних щеплень в Україні. Календар профілактичних щеплень. Імунізація планова та за епідемічними показаннями. Післявакцинальні реакції та ускладнення. Вплив екологічних факторів на формування природної резистентності та штучного імунітету. Поняття про колективний імунітет. Поняття про моніторинг імунопрофілактики. Роль медпрацівника в організації та проведенні специфічної профілактики інфекційних хвороб.

Поняття про дератизацію. Види та методи дератизації. Поняття про дезінфекцію. Види та методи дезінфекції. Поняття про дезінфекцію. Види та методи дезінфекції. Класифікація дезінфекційних засобів. Дезінфекції камери, принципи їх влаштування та призначення. Контроль якості дезінфекції. Поняття про стерилізацію. Етапи стерилізації. Контроль якості передстерилізаційної обробки.

Тема 4. Інфекції, пов'язані з наданням медичної допомоги. Протиепідемічні заходи в осередках інфекцій з фекально-оральним механізмом передачі. Системи інфекційного контролю.

Епідеміологічна характеристика групи кишкових інфекцій. Чинники та шляхи передачі конкретних нозологічних форм. Прояви епідемічного процесу (рівень

захворюваності, прояви захворюваності в часі, по території, серед різних груп населення та по колективах). Профілактичні та протиепідемічні заходи в осередках. Розслідування спалахів кишкових інфекцій. Протиепідемічний захист за умов реєстрації епідемічних осередків.

Розділ 3. Інфекційні хвороби, більшість яких не має тенденції до епідемічного поширення або рідко зустрічаються.

Тема 5. Інфекції, пов'язані з наданням медичної допомоги. Системи інфекційного контролю.

Епідеміологічна характеристика групи трансмісивних інфекцій та інфекції зовнішніх покривів. Чинники та шляхи передачі конкретних нозологічних форм. Прояви епідемічного процесу (рівень захворюваності, прояви захворюваності в часі, по території, серед різних груп населення та по колективах). Профілактичні та протиепідемічні заходи в осередках. Критерії оцінки санітарно-епідемічного стану військ і району їх розміщення за умов реєстрації трансмісивних інфекцій та інфекції зовнішніх покривів.

Тема 6. Особливо небезпечні інфекції. Санітарний захист території. Протиепідемічні заходи в умовах надзвичайних ситуацій.

Хвороби, які належать до ОНІ. Режим роботи лабораторії ОНІ, правила взяття та транспортування матеріалу. Холерні вібріони. Класифікація. Біологічні властивості. Антигенна структура. Стійкість до чинників навколишнього середовища. Патогенез і клінічні прояви холери. Імунітет. Правила взяття матеріалу та доставлення його в лабораторію. Лабораторна діагностика. Загальна та специфічна профілактика. Лікування.

Тема 7. Особливості проведення протиепідемічних заходів у випадках виникнення надзвичайних ситуацій в мирний час за умов занесення інфекцій, що мають міжнародне значення.

Чинники, що впливають на розповсюдження інфекційних хвороб в районах надзвичайних ситуацій. Особливості епідемічного процесу під час надзвичайної ситуації. Основні принципи планування протиепідемічних та профілактичних заходів у зонах надзвичайних ситуацій. Захист населення при надзвичайних ситуаціях. Режимно-обмежувальні заходи при обсервації та карантині. Колективні та індивідуальні засоби захисту населення.

Санітарно-бактеріологічне дослідження. Значення санітарної мікробіології та її завдання. Умовно-патогенні та санітарно-показові мікроорганізми. Методи санітарно-бактеріологічного дослідження. Визначення мікробного числа, санітарно-показових і патогенних мікроорганізмів. Значення ДСТ України, НТД і методичних вказівок для санітарно-бактеріологічних досліджень. Санітарно-бактеріологічні дослідження об'єктів довкілля (води, повітря, ґрунту), харчових продуктів. Санітарно-бактеріологічний контроль за якістю стерилізації та дезінфекції. Контроль за дотриманням режиму в лікувально-профілактичних закладах, харчоблоках, комунальних підприємствах. Узяття проб та доставляння їх в лабораторію. Визначення загального мікробного числа (ЗМЧ), показників мікробного забруднення, кількості патогенних мікроорганізмів. Облік та оцінювання результатів дослідження. Видача відповіді.

Блок 2. Принципи доказової медицини.

Розділ 1. Доказова медицина. Складові доказової медицини. Аспекти доказової медицини.

Тема 8. Доказова медицина – медицина, що базується на доказах, наукове обґрунтування медичної практики.

Глобалізація інфекційних процесів у всіх сферах знань та нові проблеми медицини. Практика доказової медицини. Принципи доказової медицини. Індивідуальний практичний досвід.

Тема 9. Складові доказової медицини.

Основні фармакоепідеміологічні поняття доказової медицини. Міжнародний досвід застосування доказової медицини. Напрямки медичної науки, що сформувалися в процесі розвитку технологій доказової медицини. Роль доказової медицини у практиці лікаря. Визначення доказовості.

Тема 10. Аспекти доказової медицини.

Медичні та етичні аспекти. Економічний аспект. Юридичний аспект. Освітній аспект. Умови ефективного функціонування доказової медицини.

Розділ 2. Основні положення доказової медицини.

Тема 11. Принципи доказової медицини як стратегічного напрямку сучасної медичної науки і практики.

Принцип використання науково-медичної інформації лише найвищого рівня доказовості. Принцип постійного оновлення інформації про досягнення медичної науки і клінічної практики. Принцип постійного ознайомлення всіх учасників медичної галузі з досягненнями науки і практики. Принцип оптимальної діагностичної доцільності. Принцип раціональної фармакотерапії. Принцип науково обґрунтованого прогнозу захворювання. Принцип постійного підвищення безпеки медичних втручань. Принцип стандартизації медичних втручень. Принцип мінімізації економічних затрат. Принцип колективної відповідальності на високу ефективність діагностичних і лікувальних технологій. Принцип постійної оптимізації діяльності національної системи охорони здоров'я.

Тема 12. Доказова медицина і якість проведення досліджень.

Перевірка ефективності і безпеки мети для діагностики, профілактики і лікування в дослідженнях. Положення клінічної епідеміології. Контрольовані клінічні дослідження – ККД. Метод рандомізації. Метод стратифікації. Шкала оцінювання доказів. Мета-аналіз.

Розділ 3. Доказова медицина і якість надання медичної допомоги.

Тема 13. Якість і ефективність діяльності медичних закладів.

Концепція трьох Е при проведенні досліджень. Кваліфікаційний рівень медичного персоналу. Якість управління і професійна майстерність керівництва. Стандартизація медичної практики.

Тема 14. Забезпечення якості надання медичної допомоги. Стандартизація медичної практики.

Стандарти амбулаторно-поліклінічної і стаціонарної допомоги дорослому і дитячому населенню. Проблеми стандартизації медичної практики. Розробка комплексних програм безперервної якості медичної допомоги, основні управлінські завдання. Етапи реформування системи забезпечення якості медичної допомоги.

Структура навчальної дисципліни

Блок 1. Епідеміологія

Назви тем	Денна форма
	Кількість годин

	Всього	у тому числі:			
		лекції	практичні заняття	лабораторні заняття	самостійна робота
Розділ 1. Загальні основи епідеміології					
Тема 1. Предмет і методи епідеміології. Історія розвитку епідеміології. Поняття про епідеміологічний нагляд.	12	1	4	-	7
Тема 2. Класифікація інфекційних хвороб. Загальні напрями профілактики інфекційних хвороб.	12	1	4	-	7
<i>Разом за розділом 1</i>	24	2	8	-	14
Розділ 2. Профілактичні і протиепідемічні заходи щодо зниження захворюваності на інфекційні хвороби та запобігання їх поширенню					
Тема 3. Епідеміологічна характеристика різних груп інфекцій. Протиепідемічні заходи в осередках інфекційних захворювань. Дератизація. Дезінсекція. Дезінфекція та стерилізація.	12	1	4	-	7
Тема 4. Інфекції, пов'язані з наданням медичної допомоги. Протиепідемічні заходи в осередках інфекцій з фекальнооральним механізмом передачі. Системи інфекційного контролю.	12	1	4	-	7
<i>Разом за розділом 2</i>	24	2	8	-	14
Розділ 3. Інфекційні хвороби, більшість яких не має тенденції до епідемічного поширення або рідко зустрічаються					
Тема 5. Інфекції, пов'язані з наданням медичної допомоги. Системи інфекційного контролю.	5	1	2	-	2
Тема 6. Особливо небезпечні інфекції. Санітарний захист території. Протиепідемічні заходи в умовах надзвичайних ситуацій.	5	1	2	-	2
Тема 7. Особливості проведення протиепідемічних заходів у випадках виникнення надзвичайних ситуацій в мирний час за умов занесення інфекцій, що мають міжнародне значення.	5	-	2	-	3
<i>Разом за розділом 3</i>	15	2	6		7
Усього годин за блоком 1	63	6	22	-	35

Блок 2. Принципи доказової медицини

Назви тем	Денна форма	
	Кількість годин	
	Р	С
	у тому числі:	

		лекції	практичні заняття	лабораторні заняття	самостійна робота
Розділ 1. Доказова медицина. Складові доказової медицини. Аспекти доказової медицини					
Тема 8. Доказова медицина – медицина, що базується на доказах, наукове обґрунтування медичної практики.	5	1	2	-	2
Тема 9. Складові доказової медицини.	5	1	2	-	2
Тема 10. Аспекти доказової медицини.	3	-	2		1
<i>Разом за розділом 1</i>	13	2	6	-	5
Розділ 2. Основні положення доказової медицини					
Тема 11. Принципи доказової медицини як стратегічного напрямку сучасної медичної науки і практики.	4	-	1	-	3
Тема 12. Доказова медицина і якість проведення досліджень.	3	-	1	-	2
<i>Разом за розділом 2</i>	7	-	2	-	5
Розділ 3. Доказова медицина і якість надання медичної допомоги					
Тема 13. Якість і ефективність діяльності медичних закладів.	3	-	1	-	2
Тема 14. Забезпечення якості надання медичної допомоги. Стандартизація медичної практики.	4	-	1	-	3
<i>Разом за розділом 3</i>	7	-	2	-	5
Усього годин за блоком 2	27	2	10	-	15
Всього годин за дисципліну	90	8	32	-	50
Кредитів ЄКТС за дисципліну – 1,5					

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

№ п\п	Назви теми	Кількість годин
Блок 1. Епідеміологія		
1.	Тема 1. Предмет і методи епідеміології. Історія розвитку епідеміології. Поняття про епідеміологічний нагляд.	1
2.	Тема 2. Класифікація інфекційних хвороб. Санітарно-епідеміологічна служба в Україні. Загальні напрями профілактики інфекційних хвороб.	1
3.	Тема 3. Епідеміологічна характеристика різних груп інфекцій. Протиепідемічні заходи в осередках інфекційних захворювань. Дератизація. Дезінсекція. Дезінфекція та стерилізація.	1

4.	Тема 4. Інфекції, пов'язані з наданням медичної допомоги. Система інфекційного контролю. Протиепідемічні заходи в осередках інфекцій з фекальнооральним механізмом передачі. Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці та протиепідемічного режиму під час проведення процедур.	1
5.	Тема 5. Інфекції, пов'язані з наданням медичної допомоги. Системи інфекційного контролю.	1
6.	Тема 6. Особливо небезпечні інфекції. Санітарний захист території. Протиепідемічні заходи в умовах надзвичайних ситуацій.	1
Всього годин за блок 1		6
Блок 2. Принципи доказової медицини		
7.	Тема 8. Доказова медицина – медицина, що базується на доказах, наукове обґрунтування медичної практики.	1
8.	Тема 9. Складові доказової медицини.	1
9.	Тема 11. Принципи доказової медицини як стратегічного напрямку сучасної медичної науки і практики.	1
10.	Тема 12. Доказова медицина і якість проведення досліджень.	1
Всього годин за блок 2		4
Всього годин за дисципліну		10

4.2. План практичних занять Блок 1. Епідеміологія

№ п\п	Назви теми	Кількість годин
Розділ 1. Загальні основи епідеміології		
1.	Тема 1. Предмет і методи епідеміології. Історія розвитку епідеміології. Поняття про епідеміологічний нагляд.	2
2.	Тема 2. Класифікація інфекційних хвороб. Санітарно-епідеміологічна служба в Україні. Загальні напрями профілактики інфекційних хвороб.	2
Розділ 2. Профілактичні і протиепідемічні заходи щодо зниження захворюваності на інфекційні хвороби та запобігання їх поширенню		
3.	Тема 3. Епідеміологічна характеристика різних груп інфекцій. Протиепідемічні заходи в осередках інфекційних захворювань. Дератизація. Дезінсекція. Дезінфекція та стерилізація.	2
4.	Тема 4. Інфекції, пов'язані з наданням медичної допомоги. Система інфекційного контролю. Протиепідемічні заходи в осередках інфекцій з фекальнооральним механізмом передачі. Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці та протиепідемічного режиму під час проведення процедур.	2
Розділ 3. Інфекційні хвороби, більшість яких не має тенденції до епідемічного поширення або рідко зустрічаються		
5.	Тема 5. Інфекції, пов'язані з наданням медичної допомоги. Системи інфекційного контролю.	0,5

6.	Тема 6. Особливо небезпечні інфекції. Санітарний захист території. Протиепідемічні заходи в умовах надзвичайних ситуацій.	0,5
7.	Тема 7. Особливості проведення протиепідемічних заходів у випадках виникнення надзвичайних ситуацій в мирний час за умов занесення інфекцій, що мають міжнародне значення.	1
Всього годин за блок 1		10

Блок 2. Принципи доказової медицини

№ п/п	Назви теми	Кількість годин
Розділ 1. Доказова медицина. Складові доказової медицини. Аспекти доказової медицини		
1.	Тема 8. Доказова медицина – медицина, що базується на доказах, наукове обґрунтування медичної практики.	2
2.	Тема 9. Складові доказової медицини.	2
3.	Тема 10. Аспекти доказової медицини.	2
Розділ 2. Основні положення доказової медицини		
4.	Тема 11. Принципи доказової медицини як стратегічного напрямку сучасної медичної науки і практики.	1
5.	Тема 12. Доказова медицина і якість проведення досліджень.	1
Розділ 3. Розділ 3. Доказова медицина і якість надання медичної допомоги		
6.	Тема 13. Якість і ефективність діяльності медичних закладів.	1
7.	Тема 14. Забезпечення якості надання медичної допомоги. Стандартизація медичної практики.	1
Всього годин за блок 2		10
Всього годин за дисципліну		20

4.3. Завдання для самостійної роботи

Блок 1. Епідеміологія

№ п/п	Назви теми	Кількість годин
Розділ 1. Загальні основи епідеміології		
1.	Тема 1. Предмет і методи епідеміології. Історія розвитку епідеміології. Поняття про епідеміологічний нагляд.	1
2.	Тема 2. Класифікація інфекційних хвороб. Санітарно-епідеміологічна служба в Україні. Загальні напрями профілактики інфекційних хвороб.	1
Розділ 2. Профілактичні і протиепідемічні заходи щодо зниження захворюваності на інфекційні хвороби та запобігання їх поширенню		

3.	Тема 3. Епідеміологічна характеристика різних груп інфекцій. Протиепідемічні заходи в осередках інфекційних захворювань. Дератизація. Дезінсекція. Дезінфекція та стерилізація.	1
4.	Тема 4. Інфекції, пов'язані з наданням медичної допомоги. Система інфекційного контролю. Протиепідемічні заходи в осередках інфекцій з фекальнооральним механізмом передачі. Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці та протиепідемічного режиму під час проведення процедур.	1
Розділ 3. Інфекційні хвороби, більшість яких не має тенденції до епідемічного поширення або рідко зустрічаються		
5.	Тема 5. Інфекції, пов'язані з наданням медичної допомоги. Системи інфекційного контролю.	1
6.	Тема 6. Особливо небезпечні інфекції. Санітарний захист території. Протиепідемічні заходи в умовах надзвичайних ситуацій.	1
7.	Тема 7. Особливості проведення протиепідемічних заходів у випадках виникнення надзвичайних ситуацій в мирний час за умов занесення інфекцій, що мають міжнародне значення.	1
Всього		7

Блок 2. Принципи доказової медицини

№ п\п	Назви теми	Кількість годин
Розділ 1. Доказова медицина. Складові доказової медицини. Аспекти доказової медицини		
1.	Тема 8. Доказова медицина – медицина, що базується на доказах, наукове обґрунтування медичної практики.	1
2.	Тема 9. Складові доказової медицини.	1
3.	Тема 10. Аспекти доказової медицини.	1
Розділ 2. Основні положення доказової медицини		
4.	Тема 11. Принципи доказової медицини як стратегічного напрямку сучасної медичної науки і практики.	1
5.	Тема 12. Доказова медицина і якість проведення досліджень.	1
Розділ 3. Розділ 3. Доказова медицина і якість надання медичної допомоги		
6.	Тема 13. Якість і ефективність діяльності медичних закладів.	1
7.	Тема 14. Забезпечення якості надання медичної допомоги. Стандартизація медичної практики.	2
Всього		8

Індивідуальні завдання

Підбір та огляд наукової літератури за тематикою програми по епідеміології та принципи доказової медицини на вибір студента з написанням реферату та його прилюдним захистом.

Підбір та огляд наукової літератури за тематикою науково-дослідної роботи кафедри з підготовкою наукової доповіді на засіданні СНТ або на студентських конференціях.

Оцінювання індивідуального завдання здійснюється відповідно до критеріїв та балів окремого практичного заняття (див. нижче розділ 6), тобто максимальна оцінка складає 6,7 балів за осінній семестр (3,2 балів за весняний семестр).

Блок 1. Епідеміологія

1. Визначення дисципліни як науки та галузі профілактичної медицини.
2. Епідеміологічна класифікація інфекційних хвороб.
3. Методи і засоби санітарної освіти населення з питань профілактики інфекційних хвороб.
4. Ланки епідемічного процесу, чинники які впливають на його інтенсивність.
5. Джерела збудників інфекції, епідеміологічна роль різних форм збудників інфекцій.
6. Механізми передачі збудників інфекції, шляхи і чинники передачі збудників інфекцій.
7. Сприйнятливість до інфекційних хвороб, їх контопіозність.
8. Визначення епідемічного осередку та його мети , значення цієї роботи в ефективності профілактичних заходів.
9. Принципи профілактики інфекційних хвороб.
10. Протиепідеміологічні заходи щодо джерел збудників інфекцій, шлях передачі та осіб, які були в контакт з джерелом збудників інфекцій.
11. Зміни епідемічного стану в Україні.
12. Зміни імунологічного статусу дітей, внаслідок погіршення екологічної ситуації в Україні і світі, моніторинг імунпрофілактики.
13. Заходи щодо підвищення імунітету населення.
14. Роль лікаря в проведенні протиепідемічних заходів.
15. Правила техніки безпеки під час роботи в лікувально-профілактичних закладах.
16. Поняття про епідеміологічний нагляд.
17. Особливості проведення протиепідемічних заходів у випадках надзвичайних ситуацій за умови занесення інфекцій, що мають міжнародні значення.

Блок 2. Принципи доказової медицини

1. Історія доказової медицини.
2. Основні положення доказової медицини.
3. Доказова медицина і якість проведення клінічних досліджень.
4. Доказова медицина і якість надання медичної допомоги.
5. Роль доказової медицини у сучасній медичній процедурі.
6. Складові доказової медицини.
7. Аспекти доказової медицини.
8. Принципи доказової медицини.
9. Роль доказової медицини у професії лікаря.
10. Визначення доказовості.
11. Інформаційні ресурси доказової медицини.
12. Мета-аналіз та конкранівська база даних.
13. Упровадження доказів у медичну практику та галузь охорони здоров'я.
14. Доказова практика – інтеграція доказів, клінічного досвіду та вибору пацієнтів.
15. Методологія діагностики та доказовий підхід, або доказова діагностика.

16. Клінічні рекомендації, медичні стандарти, локальні клінічні протоколи надання медичної допомоги.
17. Доказова профілактика в охороні здоров'я.

4.4. Забезпечення освітнього процесу

1. Мультимедійні проектори, комп'ютери, екрани для мультимедійних презентацій, лекційні презентації.
2. Демонстраційні екрани, ноутбуки, файли у Power Point та Word з задачами «Крок-2» для практичних та підсумкових занять.
3. Залікові білети.

5. Підсумковий контроль

Перелік залікових питань

Блок 1. Епідеміологія

1. Предмет і задачі епідеміології.
2. Основні етапи розвитку епідеміології.
3. Епідемічний процес та його складові.
4. Розділи вчення про епідемічний процес.
5. Рушійні сили епідемічного процесу.
6. Особливості епідемічного процесу при антропонозах та зоонозах. Поняття про сапронози.
7. Кількісні та якісні прояви епідемічного процесу.
8. Протиепідемічні заходи в осередках інфекційних захворювань.
9. Осередок інфекційної хвороби. Напрями проведення епідеміологічного обстеження осередку.
10. Чим обумовлюється межі осередку інфекційної хвороби? Наведіть приклади.
11. Мета і завдання епідеміологічного обстеження осередку.
12. Як проводиться виявлення інфекційних хворих і повідомлення про них?
13. Джерело і резервуар збудників інфекційних хвороб.
14. Хвора людина і носій та їх епідеміологічне значення.
15. Категорії носіїв збудників інфекційних хвороб.
16. Заходи щодо знезараження хворих та носіїв як джерел збудників інфекційних хвороб.
17. Епідеміологічне значення тварин (гризуни, свійські тварини тощо).
18. Поняття про дератизацію, види і методи.
19. Теорія механізму передачі збудників інфекційних хвороб Л.В. Громашевського. Визначення механізму передачі, його ланки. Чинники і шляхи передачі збудників інфекційних хвороб.
20. Основний закон теорії механізму передачі.
21. Типи механізмів передачі збудників інфекційних хвороб людини.
22. Епідеміологічне значення членистоногих як переносників збудників інфекційних хвороб. Види і методи дезінфекції.
23. Визначення дезінфекції, її види і методи. Контроль якості дезінфекції.
24. Дезінфекційні камери, принципи їх влаштування та призначення.
25. Стерилізація та її етапи, контроль якості.
26. Календар профілактичних щеплень України. Правові аспекти вакцинопрофілактики.
27. Складання плану проведення профілактичних щеплень.
28. Заповнення обліково-звітної документації щодо проведення щеплень.

29. Основні нормативні документи в області епідеміології.
30. Епідеміологічний метод дослідження, його структура.
31. Описово-оціночний прийоми епідеміологічного методу.
32. Епідеміологічна, соціальна та економічна значущість інфекційної захворюваності.
33. Рівні доказовості в медицині.
34. Епідеміологічна діагностика як основа профілактичної та протиепідемічної роботи.
35. Оперативний епідеміологічний аналіз.
36. Методика проведення ретроспективного епідеміологічного аналізу.
37. Аналіз багаторічної та річної динаміки захворюваності.
38. Прояви епідемічного процесу в багаторічній динаміці захворюваності та причини, що їх обумовлюють.
39. Аналіз територіального розподілу захворюваності.
40. Прояви епідемічного процесу в річній динаміці захворюваності та причини, що їх обумовлюють.
41. Структура та рівень захворюваності населення по колективах, групах та нозологічних формах.
42. Поняття про територію, групи, час та чинники ризику.
43. Значення соціального фактору в розвитку епідемічного процесу.
44. Значення природного фактору розвитку епідемічного процесу.
45. Аналітична та експериментальні прийоми епідеміологічного методу дослідження.
46. Сутність аналітичного дослідження типу «випадок-контроль».
47. Сутність когортного аналітичного дослідження.
48. Визначення епідеміологічного експерименту.
49. Зміст і мета контрольованого епідеміологічного експерименту.
50. Зміст і мета неконтрольованого епідеміологічного експерименту.
51. Зміст і мета природного епідемічного експерименту.
52. Прогнозування проявів епідемічного процесу.
53. Мета і особливості організації скринінгових обстежень населення.
54. Методи математичного моделювання в епідеміології та їх значення.
55. Планування протиепідемічних та профілактичних заходів.

Блок 2. Принципи доказової медицини

1. Доказова медицина. Визначення поняття.
2. Основні положення доказової медицини.
3. Доказова медицина та якість проведення досліджень.
4. Доказова медицина і якість надання медичної допомоги.
5. Роль доказової медицини усучасній медичній практиці.
6. Складові доказової медицини.
7. Аспекти доказової медицини.
8. Принципи доказової медицини.
9. Роль доказової медицини у практиці лікаря.
10. Визначення доказовості.
11. Інформаційні ресурси доказової медицини.
12. Мета-аналіз та кокранівська база даних.
13. Упровадження доказів у медичну практику та галузь охорони здоров'я.
14. Доказова медицина – інтеграція доказів, клінічного досвіду та вибору пацієнтів.
15. Методологія діагностики та доказовий підхід або доказова діагностика.
16. Клінічні рекомендації, медичні стандарти, локальні клінічні протоколи надання медичної допомоги.
17. Доказова профілактика в охороні здоров'я.

«0» варіант залікового білету
 Чорноморський національний університет імені Петра Могили
 Освітньо-кваліфікаційний рівень – магістр
 Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»
 Спеціальність 222 «Медицина»
 Навчальна дисципліна
«Епідеміологія та принципи доказової медицини»

Варіант № 0

1. Епідемічний процес та його складові. (Максимальна кількість балів – 20).
2. Основний закон теорії механізму передачі. (Максимальна кількість балів – 20).
3. Визначення епідеміологічного процесу. (Максимальна кількість балів – 20).
4. Принципи доказової медицини. (Максимальна кількість балів – 20).

Затверджено на засіданні кафедри гігієни, соціальної медицини, громадського здоров'я та медичної інформатики. Протокол № ____ від _____ 2024 р.

Завідувач кафедри

професор Зюзін В.О.

Екзаменатор

професор Зюзін В.О.

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Методи контролю

- Опитування (перевірка теоретичних знань та практичних навичок)
- Тестовий контроль
- Написання огляду наукової літератури (рефератів), виконання індивідуальних завдань, їх захист

Поточний контроль. Перевірка на практичних заняттях теоретичних знань і засвоєння практичних навичок, а також результатів самостійної роботи студентів. Контролюються викладачами кафедри відповідно до конкретної мети навчальної програми. Оцінка рівня підготовки студентів здійснюється шляхом: опитування студентів, рішення й аналізу ситуаційних завдань і тестових завдань, інтерпретація результатів експериментальних і медико-біологічних досліджень, контролю засвоєння практичних навичок.

Проміжний контроль. Перевірка можливості використання студентами для медико-соціального аналізу отриманих теоретичних знань і практичних навичок по всіх вивчених темах, а також результатів самостійної роботи студентів. Здійснюється на останньому занятті за блоком шляхом здачі практичних навичок, рішення ситуаційних завдань і тестування.

Підсумкова контрольна робота проводиться по завершенню вивчення всіх тем блоку на останньому контрольному занятті семестру.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які відвідували всі передбачені навчальним планом та програмою аудиторні навчальні заняття, виконали в повному обсязі самостійну роботу і в процесі навчання набрали кількість балів, не менше ніж мінімальну - 70 балів у осінньому семестрі.

Розподіл балів, які отримують студенти

В осінньому семестрі, позитивна оцінка на кожному практичному занятті може бути від 3,9 до 6,7 балів. Оцінка нижче 3,9 балів означає «незадовільно», заняття не зараховане і підлягає відпрацюванню в установленому порядку. На підсумковій контрольній роботі (ПКР) за блоком 1 студент може максимально отримати 80 балів. ПКР

Критерії оцінювання знань

Оцінкою 6,7 балів в осінньому семестрі, 71-80 балів на ПКР в осінньому семестрі відповідь студента оцінюється, якщо вона демонструє глибокі знання всіх теоретичних положень і вміння застосовувати теоретичний матеріал для практичного аналізу і не має ніяких неточностей.

Оцінкою 5-6 балів в осінньому семестрі, 61-70 балів на ПКР в осінньому семестрі та відповідь оцінюється, якщо вона показує знання всіх теоретичних положень, вміння застосовувати їх практично, але допускаються деякі принципові неточності.

Оцінкою 3,9 балів в осінньому семестрі, 50-60 балів на ПКР в осінньому семестрі відповідь студента оцінюється за умови, що він знає головні теоретичні положення та може використати їх на практиці.

7. Рекомендовані джерела інформації

7.1. Основні

1. Возіанова Ж.І. Інфекційні і паразитарні хвороби. В 3 томах – Київ: „Здоров’я”, 2001. - 2002 с.
2. Гарячка невідомого походження. Посібник для студентів медичних вузів та слухачів ФПДО. Львів: ЛНМУ, 2011. – 48 с.
3. Інтенсивна терапія в клініці інфекційних хвороб. Посібник для студентів медичних вузів – видання третє, доповнене та перероблене. / за ред. Зінчука. Львів: ЛНМУ, 2014. – 46 с.
4. Інфекційні хвороби: підручник / за ред. О.А. Голубовської. – К.: ВСВ «Медицина», 2012. – 728 с.
5. Інфекційні хвороби / за ред. Тітова М.Б. – Київ: „Вища школа”, 1995. – 566 с.
6. Основи лікування інфекційних хвороб з рецептурою найважливіших препаратів. Посібник для студентів медичних вузів / О.М. Зінчук, Р.Ю. Грицко, О.Б. Герасун та ін. – К.: ВСВ «Медицина», 2014. – 138 с.
7. Специфічна діагностика інфекційних хвороб: забір матеріалу. Мультимедійний посібник / за ред Зінчука О.М. – Львів., 2013.
8. Андрейчин М.А., Копча В.С. Епідеміологія: - Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. – 372 с.
9. Інфекційні хвороби / М.Б. Тітов, Б.А. Герасун, Л.В. Шевченко та інші / За ред. М.Б. Тітова. К.: Вища шк. 1995. – 567 с.
10. Синяк К.М., Гирін В.М. Епідеміологія з основами медичної паразитології. К.: Здоров’я, 2001. – 461 с.
11. Чорновіл О.В. Клінічне медсестринство в інсектології: підручник. – К.: Медицина, 2010. – 408 с.

7.2 Інформаційні ресурси в інтернеті

1. ДО «Центр тестування»: [офіц. сайт]. - URL : testcentr.org.ua
2. Медична бібліотека. Бібліотека ДНУ ім. О. Гончара. <http://library.dnu.dp.ua/>
3. http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/for_lib/publik-2018.php3
4. <http://www.google.com/search?q-епіде%D0%BC%D1%96%>
5. <http://library.Zsmu.edu.ua/cgi/irbis64r14/fulltext/Jepidemiologija/DykyjBM06Epidem.pdf>